

VALTAKUNNANSYYTTÄJÄN TOIMISTO**PÄÄTÖS**

20/4

Lintulahdenkuja 4

00530 HELSINKI

Puhelin 029 5620 800 Fax 029 5620 888

3.1.2020

Asianro

R 19/1024

Asiaan osallinen

HALME KIMMO

13.12.70

Asianomistaja

KAVONIUS JAANA HELENA

Asia

VIRKAVELVOLLISUUDEN RIKKOMINEN

11.12.2019 - 13.12.2019 ESPOO

5500/S/0030523/19

Rikoslaki 40 luku 9 §

Tapahtumatiedot

Jaana Kavonius on ilmoittanut Kimmo Halmeen ja Keijo Moilasan syyllistyneen tahalliseen virkarikokseen, koska Kavoniuksen mukaan Moilanen on määrännyt Kimmo Halmeen tutkinnanjohtajaksi asiassa, joka koskee Halmeen omaa virkarikosasiaa.

Kavoniuksen mukaan kyse on tahallisesta esteellisyyssäännöksiä rikkomisesta ja virka-aseman väärinkäyttämisestä. Moilasan virkarikoksen motiivina on ollut estää Kavoniuksen vaatiman Halmeen, Laitisen, Kukon ja Siivon virkarikosten tutkiminen. Kavonius ilmoittaa myös Moilasan tahallaan valehdelleen Kavoniuksen rikosilmoituksen sisällöstä ja valehdellut Kavoniuksen vaatimusten koskeneen vain Halmeeseen kohdistuvaa virkarikostutkintaa, vaikka Kavonius on pyytänyt tutkittavaksi kaikki sivulla virkamafia.fi-yksilöidyt rikosasiat.

Lisäksi Kavonius vaatii vielä valtakunnansyyttäjä Raija Toiviaiselta vastausta esittämiinsä kysymyksiin.

Viestissään 19.12.2019 Kavonius vaatii saada vastauksen kuka häntä koskevassa pahoinpitelyasiassa on tutkinnanjohtaja, millä asianumerolla mikäkin hänen vireillelaittamansa asia on kirjattu ja kuka pahoinpitelyä koskevan rikosasian on kirjannut ja milloin. Lisäksi Kavonius luettelee nimeltä muutamia henkilöitä, joiden katsoo olevan esteellinen toimimaan asioissaan tutkinnanjohtajina ns. vastapuoliasetelmasta johtuen.

Kavonius on 31.12.2019 toimittanut muun muassa Valtakunnansyyttäjän toimistoon muun muassa Kimmo Halmeelle osoitetun viestin, jossa katsoo Halmeen olevan esteellinen, ilmoittaa oikeudestaan käyttää tiettyä sähköpostiosoitetta rikosilmoitusten toimittamiseen sekä esittää kirjallisia kysymyksiä, joihin ilmoittaa hänellä

olevan oikeus saada vastaukset. Kysymykset ovat Halmeelle ja niitä seuraa Kavoniuksen ilmoitukset Halmeelle. Lopuksi Kavonius toteaa, ettei kyseessä ole rikosilmoitus, mutta toteaa, että hänen viestinsä tulee kirjata ja Halmeen esimiehen vastata Kavoniuksen kysymykseen.

Hankittu selvitys

Käytössäni on ollut seuraava aineisto

- tutkintailmoitus 5500/S/30523/19
- Kavoniuksen sähköpostiviestit 13.12.2019, 15.12.2019, 16.1.2.2019, 31.12.2019
- Kavoniuksen toimittamat valokuvat
- Keijo Moilasen sähköposti Kavoniukselle 13.12.2019
- Kavoniuksen sähköpostiviestit 19.12.2019 liitteineen (valokuvat, lääkärinlausunnot, ylilääkäri Räiken viesti)
- tutkintailmoitus 5530/S/12651/19 (avoin)
- Valtakunnansyyttäjänviraston päätös 30.1.2019 19/152; asiassa R 19/86
- tutkintapyyntöä täydennykseksi otsikoitu Valtakunnansyyttäjän viraston tutkinnanjohtajan päätöksen sisältävä asiakirja 11.2.2019 asiassa R 19/86
- Valtakunnansyyttäjänviraston päätökset 11.2.2019 19/202, 19/203 ja 19/204
- Valtakunnansyyttäjän toimiston päätös 27.11.2019 19/1502

Tutkinnanjohtajan päätös

Esitutkintaa ei toimiteta.

Ratkaisussa otetaan kantaa vain siihen, onko poliisin toiminnassa syytä epäillä rikosta.

Tässä ratkaisussa ei oteta kantaa Kavoniuksen esittämiin epäilyihin muiden kuin poliisimiesten osalta, sillä asiaa tutkitaan poliisin toimesta.

Uuden asiaan vaikuttavan selvityksen tutkinnan jatkamiseksi tutkinnan päätösten jälkeen voi toimittaa poliisille tai esittää paikalliselle aluesyyttäjälle, että hän tekee asiassa ratkaisun määrääkö hän esitutkinnan suoritettavaksi.

Tässä ratkaisussa ei myöskään ole toimivaltaa ottaa kantaa syytteen nostamista koskeviin seikkoihin.

Kavonius on esittänyt myös vaatimuksen saada tiedot asiasta 5530/S/12651/19, tietojen saamista koskevan pyynnön osalta päätöksen tekee asian tutkinnanjohtaja.

Muiltakaan osin tässä ratkaisussa ei ole toimivaltaa ottaa kantaa poliisilla kesken olevien rikosasioiden tutkintaan tai tutkinnassa tehtäviin

toimenpiteisiin.

Tässä ratkaisussa ei myöskään toimivaltaa Kavoniuksen eri virkamiehille osoittamiin kysymyksiin.

Perustelut

Sovellettavat säännökset:

Esitutkintalain 3 luvun 3 §:n mukaan esitutkintaviranomaisen on toimitettava esitutkinta, kun sille tehdyn ilmoituksen perusteella tai muuten on syytä epäillä, että rikos on tehty. Säännöksessä on kysymys rikoksen esitutkinnan aloittamisen edellytyksistä. Säännös merkitsee sitä, että rikosepäilyjen tai rikoksen tapahtumista koskevan väitteen tueksi tulee olla jokin objektiivisesti havaittava seikka tai seikkoja.

Esitutkintalain 3 luvun 3 §:n 3 momentin mukaan asianomistajalle on annettava hänen tekemästään rikosilmoituksesta kirjallinen vahvistus, joka sisältää ilmoituksen tekemistä ja ilmoitettua rikosta tai tapahtumaa koskevat perustiedot.

Varmuutta tai suurta todennäköisyyttä rikoksen tekemisestä ei siis vaadita. Huomioon on esitutkinnan aloittamista harkittaessa otettava, että esitutkinnan tarkoituksena on nimenomaan rikosten tutkiminen eikä mahdollisten muiden oikeudellisten erimielisyyksien selvittäminen. Pelkkä väite rikoksen tapahtumisesta ei vielä ylitä esitutkintakynnystä. Esitutkinnan aloittamispäätökselle on voitava esittää asianmukaiset konkreettiset perusteet. Rajatapauksissa merkitystä on selvittämisentressillä, joka korostuu vakavien rikosten kohdalla (HE 222/2010, s. 177)

Virkamiehellä on päätöksenteossaan tietty harkintavalta soveltaa lakia ja muita päätöksentekoa ohjaavia säännöksiä. Kysymys voi olla oikeudesta ratkaista, mikä asiassa on tarkoituksenmukaista tai siitä, että säädökset edellyttävät tulkintaa ja soveltamista yksittäistapauksissa. Virkamiehen harkintavaltansa rajoissa tekemiä ratkaisuja ei voi pitää virkavelvollisuuden vastaisina. Ratkaisu, jota esitettyjen perustelujenkin valossa voidaan pitää huonona, ei välttämättä osoita asianomaisen päättäjän rikkoneen virkavelvollisuuttaan. (Rikosoikeus 2008, Lappi-Seppälä, Hakamies, Koskinen, Majanen, Melander, Nuotio, Nuutila, Ojala, Rautio).

Esitutkintalain 2 luvun 4 §:n 1 momentin mukaan syyttäjä johtaa esitutkintaa, jos poliisimiehen epäillään tehneen rikoksen virkatehtävän suorittamisen yhteydessä. Vaikka poliisimiehen tekemäksi epäiltyä rikosta ei ole tehty virkatehtävien suorittamisen yhteydessä, syyttäjä voi rikoksen vakavuuden tai asian laadun sitä muuten edellyttäessä päättää ryhtymisestään tutkinnanjohtajaksi. Syyttäjä voi edellä tarkoitetuissa tapauksissa johtaa esitutkintaa myös siltä osin kuin asiassa on poliisimiehen lisäksi muu epäilty, jos se on asian selvittämiseksi tarkoituksenmukaista. Syyttäjä ei toimi tutkinnanjohtajana, jos asia

käsitellään sakon ja rikesakon määräämisestä annetussa laissa säädetyssä menettelyssä.

Esitutkintalain 2 luvun 8 §:n mukaan

Esitutkintavirkamies on esteellinen, jos:

- 1) hän tai hänen läheisensä on esitutkinnan asianosainen;
- 2) hän tai hänen läheisensä avustaa taikka edustaa asianosaista tai sitä, jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa;
- 3) asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa hänelle tai hänen 3 momentissa tarkoitetulle läheiselleen;
- 4) hän on palvelussuhteessa tai käsiteltävään asiaan liittyvässä toimeksiantosuhteessa asianosaiseen tai siihen, jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa;
- 5) hän tai hänen 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettu läheisensä on hallituksen, hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa sellaisessa yhteisössä, säätiössä, valtion liikelaitoksessa tai laitoksessa, joka on asianosainen tai jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa;
- 6) hän tai hänen 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettu läheisensä kuuluu viraston tai laitoksen johtokuntaan tai siihen rinnastettavaan toimielimeen ja kysymys on asiasta, joka liittyy tämän viraston tai laitoksen ohjaukseen tai valvontaan; tai
- 7) luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta erityisestä syystä vaarantuu.

Esteellisyyttä ei 1 momentin 4 kohdan nojalla aiheudu yksinomaan sen vuoksi, että asianosaisena on valtio.

Läheisellä tarkoitetaan 1 momentissa esitutkintavirkamiehen:

- 1) puolisoa ja lasta, lapsenlasta, sisarusta, vanhempaa, isovanhempaa ja hänelle muuten erityisen läheistä henkilöä samoin kuin tällaisen henkilön puolisoa;
- 2) vanhemman sisarusta sekä hänen puolisoaan, virkamiehen sisarusten lapsia ja virkamiehen entistä puolisoa; sekä
- 3) puolison lasta, lapsenlasta, sisarusta, vanhempaa ja isovanhempaa samoin kuin tällaisen henkilön puolisoa sekä virkamiehen puolison sisarusten lapsia.

Läheisenä pidetään myös vastaavaa puolisuokulaista. Puolisoilla tarkoitetaan aviopuolisoita sekä avioliitonomaisissa olosuhteissa ja rekisteröidyssä parisuhteessa eläviä.

Johtopäätökset:

Käytettävissä olevan selvityksen perusteella Kavoniuksen virkamafia.fi-sivustolla ilmoittamia seikkoja on jo aiemmin arvioitu Valtakunnansyyttäjän virastossa ja myöhemmin Valtakunnansyyttäjän toimiston ratkaisuihin siitä lähtökohdasta, onko poliisin toiminnassa syytä epäillä rikosta käytettävissä olevan selvityksen perusteella. Muihin henkilöihin kuin poliisimiehiin kohdistuen on Länsi-Uudenmaan

poliisilaitoksella avoinna asia 5530/S/12651/19. Asiassa ei ole vielä tehty tutkinnan päätöstä eli siten Kavoniuksen aiemmissa ilmoituksissaan sekä nyt toimittamassa materiaalissaan esittämä väite juttujen tappamisesta on tämän asian osalta ennenaikainen.

Kavonius on väittänyt Halmeen toimivan esteellisenä tutkinnanjohtajana, koska samaan aineistoon on liittynyt myös Halmetta koskeva rikosepäily. Halmeeseen liittyvä rikosepäily on ratkaistu Valtakunnansyyttäjän toimistossa (aiemmin Valtakunnansyyttäjävirstossa) tutkinnanjohtajaksi määrätyn syyttäjän päätöksillä. Halme ei poliisimiehenä toimi poliisia koskevan virkarikosepäilyn osalta tutkinnanjohtajana, vaan esitutkintalain 2 luvun 4 §:n perusteella tutkintaa johtaa syyttäjä.

Moilasen viestistä on nähtävissä poliisihallituksen edelleenlähettäneen Kavoniuksen kirjoituksen Länsi-Uudenmaan poliisilaitokselle ja viestissä todetaan Poliisihallituksen todenneen kirjoituksen liittyvän asiaan 5530/S/12651/19.

Käytettävissä olevasta selvityksestä ei myöskään käy ilmi, että Moilanen olisi määrännyt Halmeen tutkinnanjohtajaksi Kavoniuksen ilmoitusta koskevassa asiassa tietystä syystä eikä sitä, että Halmeen toimiessa asian tutkinnanjohtajana olisi siitä ollut jollekin etua tai haittaa ja siten tulisi kyseeseen virka-aseman väärinkäyttäminen. Toisaalta Kavonius kirjoittaa itse viestissään määräyksen tulleen Raija Toiviaiselta.

Halmeen esteellisyyden johdosta muiden kuin poliisia koskevien asioiden tutkinnanjohtajana esittämä Kavoniuksen väite on virkamiehen itsensä ratkaistavissa esitutkintalain 2 luvun 7 §:n mukaan, tarvittaessa esimies ratkaisee kysymyksen. Oikeuskansleri on ottanut kantaa 23.9.2002 ratkaisussa 574/1/01 tutkinnanjohtajan esteellisyyteen, missä todetaan, ettei pelkkä tutkinnanjohtajasta tehty rikosilmoitus automaattisesti johda siihen, että tutkinnanjohtaja tulee esteelliseksi. Asiassa ei siten ole syytä epäillä poliisin syyllistyneen toiminnassaan rikokseen rikkomalla virkatoiminnassa noudatettaviin säännöksiin tai määräyksiin perustuvan virkavelvollisuutensa.

Muu Valtakunnansyyttäjän toimistoon toimitettu materiaali (valokuvat, lääkärinlausunnot) ei liity poliisia koskevan rikosepäilyn selvittämiseen, vaan vaikuttavat liittyvän pahoinpitelyä koskevaan asiaan sekä muun kuin poliisimiehen virkarikosepäilyyn.

Kavoniuksen pahoinpitely- ja muita rikosasioitaan koskevat kysymykset tulee esittää poliisille. Pahoinpitelyä koskevan rikosasian tutkinnanjohtaja ei ole kukaan Kavoniuksen luettelemista henkilöistä, jotka ovat hänen käsityksensä mukaan vastapuoliasetelmassa, joten siltä osin ei asiassa ole myöskään syytä arvioida tutkinnanjohtajan esteellisyyttä.

Käytettävissä olevan selvityksen perusteella asiassa ei ole esitetty mitään konkreettista, objektiivisesti havaittavissa olevaa seikkaa siitä, että asiassa olisi syytä epäillä rikosta. Pelkkä väite rikoksesta tai oma

käsitys rikoksen tapahtumista ei vielä ylitä esitutkintakynnystä.

Asiassa ei siten aloiteta esitutkintaa.

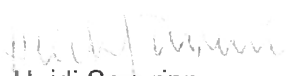
Lainkohdat

Esitutkintalaki 3 luku 3 § 1 mom

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta valittamalla.
Tämä päätös ei vapauta mahdollisesta vahingonkorvausvelvollisuudesta.
Asianomistajalla on oikeus itse nostaa syyte (Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa 1 luku 14 §).
Ratkaisuun tyytymätön voi harkintansa mukaan kannella päätöksestä.

Allekirjoitus

Heidi Savurinne
Aluesyyttäjä
määrättyä tutkinnanjohtajana

Tiedoksi

Kavonius
Halme
Länsi-Uudenmaan poliisilaitos / Keijo Suuripää
Helsingin poliisilaitos /Timo Vainio

Muuta huomioitavaa

Asiakirjoja EI arkistoida Valtakunnansyyttäjän toimistossa. Asiakirjat on tilattavissa Helsingin poliisilaitokselta. Tarkemmat ohjeet tilaukseen liittyen löytyvät osoitteesta www.poliisi.fi.